

WILLIAM J. O'NEIL
HÀ THIÊN THUYỀN (biên dịch)

Phương pháp Đầu tư CHỨNG KHOÁN

CHIẾN THUẬT
VÀ CHIẾN LƯỢC
ĐẦU TƯ HIỆU QUẢ
TRÊN THỊ TRƯỜNG
CHỨNG KHOÁN.

*Những điều cần biết
về đầu tư chứng khoán
để tránh thua lỗ.*

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

WILLIAM J. O'NEIL
Nhân Văn (*biên dịch*)

PHƯƠNG PHÁP
ĐẦU TƯ
CHỨNG KHOÁN

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG XÃ HỘI

PHƯƠNG PHÁP ĐẦU TƯ CHỨNG KHOÁN

WILLIAM J. O'NEIL

Nhân Văn (biên dịch)

☆☆☆

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG – XÃ HỘI

Tầng 6 – 41B – Lý Thái Tổ – Hà Nội

ĐT: (04) 9346024 – 8632587 • **FAX:** (04) 9344313

☆☆☆

Chịu trách nhiệm xuất bản:

NGUYỄN ĐÌNH THIÊM

Biên tập : Đặng Ái Nhi

Trình bày : Thế Anh

Sửa bản in : Hoàng Hà

Bìa : Lê Thành

TỔNG PHÁT HÀNH

CÔNG TY CỔ PHẦN VĂN HÓA NHÂN VĂN

Số 1 Trường Chinh – P.11 – Q.Tân Bình – TP. Hồ Chí Minh

ĐT: 9712285 – 9710306 – 8490048 • FAX: 9712286

NHÀ SÁCH NHÂN VĂN • 189 CMT8 – P.7 – Q.Tân Bình – TP. Hồ Chí Minh

ĐT: 9700420

NHÀ SÁCH NHÂN VĂN • 486 Nguyễn Thị Minh Khai – P.2 – Q.3 – TP. Hồ Chí Minh

ĐT: 8396733

SIÊU THỊ SÁCH NHÂN VĂN • 394 Quốc lộ 15 – P. Trung Dũng – TP. Biên Hòa

ĐT: (061)917839

In 1000 cuốn, khổ 14x20cm. Tại Xưởng in CN Trung Tâm Hội Chợ Triển Lãm Việt Nam. Giấy đăng ký KHXB số 434-2006/CXB/15-90/LĐXH.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 07 năm 2006.

GIỚI THIỆU

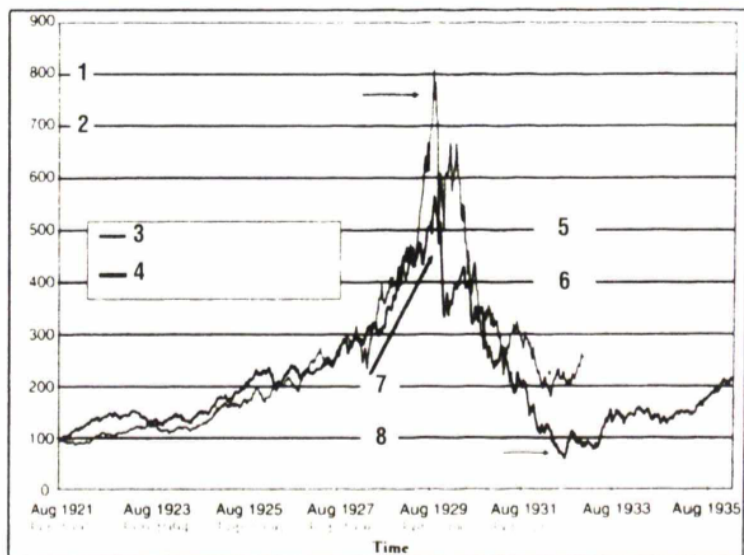
Tại sao cuốn sách này ra đời? Nếu là nhà đầu tư cổ phiếu hoặc nhà đầu tư quỹ hỗ tương bạn có thể sẽ biết câu trả lời. Nếu rơi vào số 80 triệu người Mỹ mất tiền trong thời kỳ thị trường sụp đổ từ mùa xuân năm 2000, bạn sẽ không bao giờ muốn điều này xảy ra thêm một lần nào nữa. Nhưng không có gì bảo đảm điều này không lặp lại nếu bạn không tìm hiểu mình sai ở điểm nào và tại sao sai.

Cuốn sách này ra đời nhằm giúp bạn nhìn nhận những sai lầm. Những sai lầm vẫn có thể lặp lại trừ khi bạn thực hiện theo những nguyên tắc đúng đắn để đầu tư chính xác trong tương lai nhằm cải thiện đời sống. Còn nếu bạn mới gia nhập thế giới đầu tư, cuốn sách sẽ cung cấp cho bạn những điều nên và không nên làm để trở thành nhà đầu tư thành công.

Nhiều người cho rằng cuộc khủng hoảng thị trường trên chỉ xảy ra một lần trong đời họ. Nhận định này đúng mà không đúng. Bong bóng thị trường – hình thành từ những năm 1990 và đổ bể đầu năm 2000 – không thường xuyên xảy ra. Trong những năm 70, những sự kiện tương tự không hề xảy ra, nhưng thực ra chúng chỉ khác nhau ở mức độ. Theo đánh giá của NASDAQ, nơi cư ngụ của hầu hết cổ phiếu công nghệ cao, thị trường những năm 1990 quá nóng. Thiệt hại theo sau đó trái ngược với những gì xảy ra trong cuộc sụp đổ năm 1929.

Thị trường lộn xộn những năm 1990 có thể so sánh với phong trào mê bóng đèn hoa tui-lip năm 1636. Nhiều người khi đó tin rằng cả thế giới sẽ mua bóng đèn hoa tui-lip từ Hà Lan. Kết quả là giá cổ phiếu các công ty kinh doanh bóng đèn hoa tui-lip trên thị trường chứng khoán Hà Lan tăng

cao khủng khiếp trước khi hạ xuống chót bẻng. Sự kiện này cũng giống chứng nghiện Internet những năm 1990.

1. Chỉ số Nasdaq lên cao đỉnh điểm và tụt xuống trong thời Clinton
2. + 203% từ 9-98 tới 3-00, gấp 2,5 lần đỉnh điểm của Dow 1928-29.
3. Nasdaq giảm 78% từ điểm cao nhất 2000.
4. Dow industrials +81% từ 3-28 tới 9-29
5. Dow giảm 89% từ đỉnh năm 1929 xuống thấp nhất năm 1932
6. Chủ thích thay đổi phần trăm (indexed percentage change)
7. Thời gian (time)
8. Thị trường Nasdaq 1992-2003 so sánh với thị trường Dow Jones Industrials 1921-1935.

Mặt khác, chu kỳ gần đây nhất của thị trường cũng tương tự những chu kỳ thị trường đã xảy ra trước đó. Trong 45 năm, hàng ngày tôi tham gia thị trường với cương vị nhà đầu tư cũng như nhà tư vấn cho nhiều giám đốc đầu tư giỏi nhất nước. Hơn nữa, với vai trò đứng đầu một công ty hàng đầu về nghiên cứu cơ sở dữ liệu. Tôi cũng đã hướng dẫn một trong những dự án nghiên cứu tốt nhất từng có về thị trường và những cổ phiếu dẫn đầu các thị trường đó.

Điều khiến tôi ấn tượng nhất là thị trường thay đổi rất ít. Thiệt hại trong những thời kỳ sụp đổ gần đây có thể khác thường nhưng sai lầm dẫn đến hậu quả đó thì không khác thường chút nào. Những sai lầm này có thể được lặp lại trong mỗi chu kỳ thị trường.

Nếu xem xét bạn sẽ thấy nguyên nhân rất rõ ràng. Thị trường hình thành từ hàng triệu con người hành động dựa trên tâm lý, tình cảm và quan điểm cá nhân. Những biến đổi hàng ngày của thị trường mang tâm lý số đông. Tâm lý con người ở đây không khác những năm 1929 hay năm 1936, đặc biệt khi niềm hy vọng, sự sợ hãi, niềm tự hào và tự trọng khuyến khích việc đầu tư. Nhưng một người đầu tư thành công không thể dựa vào tình cảm hay quan điểm cá nhân. Thị trường chứng khoán sẽ không quan tâm tới suy nghĩ hay tình cảm của con người. Nó chỉ tuân theo quy luật duy nhất là quy luật cung cầu. Khi bạn, nhà đầu tư, nắm bắt thực tại và biết cách vận động theo thị trường thay vì chống lại nó, bạn sẽ thấy những cơ hội to lớn trong những điều rất bình thường.

Nhưng vận động theo thị trường không dễ. Người càng thông minh công việc này có thể càng khó. Có thể bạn được đào tạo với bằng cấp cao, kiến thức từ thực tiễn hàng ngày, bạn có thể là chuyên gia có tiếng trong chuyên môn, nhưng bạn sẽ khó nhận ra và chấp nhận việc đầu tư không đúng khi

bỏ ra nhiều thời gian và công sức. Với thị trường bạn là ai và nghĩ gì đều vô nghĩa. Tôi xin nhắc lại: đều vô nghĩa. Thị trường sẽ đi theo đường của riêng nó và bạn sẽ mất tiền nếu đi ngược đường.

Từ năm 1998 đến 2002, tôi đã chứng kiến sai lầm của nhiều người thông minh. Trong số đó cũng có vị Tiến sĩ nắm giữ chức vụ cao. Ông cho biết mình đã mua cổ phiếu của Cisco Systems – một trong những cổ phiếu có hoạt động tốt nhất trong những năm 90 – khi cổ phiếu này rớt giá xuống 50 đô-la. Tôi hi vọng ông ấy kịp thoát ra trước khi giá cổ phiếu này sụt xuống 8 đô-la.

Kể cả những chuyên gia đầu tư chứng khoán cũng khó tránh những sai lầm bình thường nhất. Một giám đốc quỹ trái phiếu tôi quen biết đã mua cổ phiếu WorldCom với giá 1,50 đô-la. Vị giám đốc này cho rằng cổ phiếu WorldCom không thể giảm hơn nữa khi đã giảm gần hết từ 64 đô-la. Nhưng sau đó cổ phiếu này đã giảm còn 17 xu.

Trong giai đoạn thị trường sụp đổ từ năm 2000 tới 2002, hầu hết mọi người kể cả các nhà đầu tư, nhà tư vấn đều thiệt hại vì không dành thời gian học hỏi những quy luật và nguyên tắc đúng đắn. Họ nghĩ mình đã tìm ra cách kiếm nhiều tiền mà không cần luyện tập.

Họ không nắm bắt được những nguy hiểm của thị trường hay làm thế nào tránh thiệt hại lớn, họ không biết giải thích tại sao thị trường đi lên hay đi xuống. Tệ hơn nữa, họ không có bất cứ một nguyên tắc bán ra nào.

Trên thị trường chứng khoán tất cả những gì bạn phải làm là mua cổ phiếu công nghệ cao dù cổ phiếu có mức giá thấp vì giá của chúng sẽ tăng lên lại. Tuy nhiên cũng có nhiều quan điểm rất ngây thơ. Rất nhiều chuyên gia hàng ngày xuất hiện trên truyền hình chỉ chúng ta cổ phiếu nên mua. Bạn bè, hàng xóm, các nhà tư vấn, nhân viên bán hàng cũng sẵn

sàng đưa ra lời khuyên dù chúng ta có cần hay không. Họ đều sẵn sàng lật lại những lý thuyết đầu tư chứng khoán, mặc dù họ không chắc chắn về những lý thuyết đó lắm.

Có người còn coi cổ phiếu như một môn thể thao hay một trò tiêu khiển công cộng.

Khi thị trường chứng khoán tháng 3 năm 2000 hầu như không ai (ngoại trừ tờ *Investor's business Daily*[®], tờ báo tài chính quốc gia được sáng lập năm 1984) đưa ra được những lời khuyên bán ra kiên định hay những cảnh báo lặp lại để giảm mua vào và tăng tiền mặt. Các nhà đầu tư sau đó phải học lại một điều cơ bản về thị trường: quan điểm mang tính cá nhân, tình cảm, hy vọng và niềm tin về thị trường chứng khoán thường sai và rất nguy hiểm. Ngược lại, thực tế và thị trường không khi nào sai. Quy luật cung cầu luôn hoạt động chính xác hơn tất cả những dự đoán, phân tích của Phố Wall hay bất cứ đâu.

Tất cả những nhà đầu tư hiện nay đều biết họ cần hiểu rõ khi quyết định đầu tư số tiền mình khó nhọc mới kiếm được. Họ hiểu rằng cần có những quy tắc đúng đắn đã được kiểm chứng để sinh lợi nhuận, đồng thời tránh thua lỗ lớn. Để đạt được mục tiêu này, bạn phải dành thời gian đọc, học, đánh giá lại nhiều lần nhằm cải thiện phương pháp.

Khi mới bước vào lĩnh vực đầu tư tôi cũng vấp phải những sai lầm mà các bạn cũng có thể vấp phải. Người ta thường rất khó từ bỏ một thói quen đầu tư sai lạc. Nhưng vì buộc phải từ bỏ chúng nên bạn phải tạo những thói quen mới phù hợp với biến động thị trường. Ban đầu những sở thích này có vẻ hơi lạ, bạn sẽ phải thực hiện những điều hầu hết mọi người không muốn làm, không hay làm hoặc không hiểu tại sao nên làm. Nhưng nếu thực hiện chính xác kết quả đầu tư của bạn sẽ tiến bộ không ngờ. Ví dụ:

- Mua cổ phiếu đang tăng giá với giá lần sau cao hơn lần trước.
- Mua cổ phiếu với giá đỉnh trong năm.
- Học cách luôn bán cổ phiếu nhanh chóng với thiệt hại ít nhất thay vì chờ đợi và hy vọng chúng sẽ lên giá trở lại.
- Hạn chế tập trung tìm hiểu giá trị sổ sách kế toán của công ty, cổ tức hay tỷ lệ PE. Bởi lẽ những yếu tố trong 50 năm gần đây đã không có tác dụng để dự đoán đúng về các công ty Mỹ. Thay vào đó bạn nên tập trung vào các nhân tố quan trọng hơn như sự gia tăng lợi nhuận, giá cả và những biến động. Đồng thời công ty đó có đứng đầu về lợi nhuận trong lĩnh vực nó hoạt động hay không.
- Không đăng kí những dịch vụ tư vấn hay dịch vụ thư tin tức về thị trường và không để những gợi ý cá nhân của các nhà phân tích làm ảnh hưởng công việc. Vì những quan điểm cá nhân gần đây thường trở nên sai lầm.

Bạn cũng nên tập cho quen với bảng biểu. Đây là công cụ mà hầu hết người chơi chuyên nghiệp sẽ không chơi nếu thiếu nó. Trong khi đó đa số người chơi nghiệp dư có khuynh hướng sử dụng qua loa vì cho rằng nó quá phức tạp hoặc không giúp ích nhiều.

Từ thành công của cá nhân tôi rút ra ba điều nên làm. Thứ nhất, nghiên cứu kinh nghiệm của những người giỏi nhất với kết quả đầu tư tốt nhất. Họ bao gồm Jack Dreyfus thuộc quỹ hỗ tương mang tên ông vào những năm 1950; Ned Johnson và Jerry Tsai thuộc Fedelity Investment năm 1960; Gerald Loeb, nhà môi giới chứng khoán, tác giả cuốn *The Battle for Investment Survival* (*Cuộc chiến sinh tồn trong đầu tư*), người đã kiếm được nhiều tiền từ năm 1920 tới 1950; và Jesse Livermore với những thành tích chới lợi và những phương pháp được ghi chép chi tiết trong cuốn sách *Reminiscences of*

